

ZAŠTO ŽRTVE MRZE PRIJAVLJIVATI: ČIMBENICI KOJI UTJEČU NA PRIJAVLJIVANJE ZLOČINA IZ MRŽNJE U CHICAGU¹

Katherine A. Culotta

Odsjek za kriminologiju
Sveučilište u Indijani

SAŽETAK

U vrijeme porasta broja zakona protiv zločina iz mržnje i povećane pažnje posvećene zločinu iz mržnje, javlja se sve veća potreba za razumijevanjem žrtava zločina iz mržnje. Osobito je važno razumjeti koji čimbenici potiču ili sprečavaju prijavljivanje zločina u tim slučajevima. Ovo istraživanje ispituje čimbenike koji su utjecali na prijavljivanje zločina iz mržnje u Chicagu tijekom 2000. Teorija isključivanja osnovica je analize intervjua s grupama za potporu žrtava, policijom i tužiteljima koji su se bavili zločinima iz mržnje. Otkrića ukazuju na to da su neki čimbenici koji utječu na prijavljivanje tih zločina oni koji bi utjecali na prijavljivanje bilo kojeg oblika zločina, kao što su nepovjerenje u kazneno-pravni sustav i strah od reviktimizacije. No, drugi čimbenici koji utječu na prijavljivanje zločina iz mržnje specifični su za tu vrstu zločina – osobne barijere (jezik, kultura, seksualna orijentacija), poznavanje zakona o zločinu iz mržnje, i reakcija grada na žrtve zločina iz mržnje.

Ključne riječi: Zločin iz mržnje, reviktimizacija, žrtva

UVOD

Bilo to dobro ili loše, divljački zločini iz mržnje došli su u fokus pažnje medija u Americi. Imena žrtava kao što su Matthew Sheppard i James Byrd zauvijek su utkana u mnogim srcima.

S jedne strane, takvi incidenti skreću pažnju javnosti na zločine iz mržnje diljem Sjedinjenih Država. S druge strane, takvi incidenti mogu

poslužiti i kao mjerilo za sve druge zločine iz mržnje. Rezultati ovog medijskog fokusa mogu biti takvi da žrtve zločina iz mržnje privuku više pažnje i sredstava, ali i to da se manje nasilni zločini iz mržnje ne smatraju "pravim" zločinima iz mržnje.

Do sada je proveden samo ograničen broj istraživanja u vezi reakcije žrtava na zločine iz mržnje. Porast javnog interesa za razvikane zločine iz mržnje i zakonodavstvo može zasjeniti svakod-

¹ Autorica bi željela zahvaliti sljedećim ljudima i organizacijama na podršci pruženoj u izradi ovog rada: Kathryn K. Russell, Gary LaFree, Sandra Bass, Faye Taxman, Wayne McIntosh, James Culotta, Jeff Schrink, Odvjetnički ured okruga Cook, Odjel policije Chicaga, Komisija za međuljudske odnose grada Chicaga, Horizons, Liga protiv diskriminacije iz Chicaga. Nadalje, autorica želi zahvaliti osobama koje su sudjelovale u ovom istraživanju, a koje moraju ostati anonimne.

Odjel policije Chicaga trudi se da osigura točne i nove informacije, no ne snosi odgovornost za točnost, pravovremenost ili potpunost bilo koje informacije dobivene iz bilo kojeg sustava podataka. Autorica se koristila postojećim informacijama Odjela policije bez ikakvog jamstva, eksplicitnog ili implicitnog, i svjesna je tog rizika.

nevene reakcije žrtava zločina iz mržnje i njihovu odluku o prijavljivanju tih zločina. Ovo istraživanje nastoji objasniti višestruke razloge iz kojih žrtve zločina iz mržnje prijavljuju ili ne prijavljuju te zločine. Kroz intervju s pripadnicima grupa za potporu žrtvama, policijom i tužiteljima u Chicagu, istražila sam faktore koji utječu na donošenje odluke od strane žrtava kod svih oblika zločina iz mržnje u Chicagu.

PREGLED LITERATURE

Policija saznaje za većinu zločina putem prijave žrtava, s izuzetkom slučajeva kada policija opazi zločin, ili kada zločin nema žrtve. Objašnjavanje procesa donošenja odluka kod žrtava ključno je za razumijevanje ishoda slučaja. Trendovi diskrecije žrtava mogu stvoriti obrasce određenih tipova slučajeva koji prolaze kroz kazneno-pravni sustav. Ponašanje žrtava u vezi prijavljivanja zločina utječe na pritok slučajeva u sustav, a neprijavlivanje zločina ograničava učinak zakona koji služi zastravanju potencijalnih kriminalaca (Skogan, 1984.)

Skoganov (1984) pregled literature o prijavljivanju zločina od strane žrtava identificira ključne varijable koje utječu na prijavljivanje zločina, kao i varijable koje nemaju veliki utjecaj, usprkos prethodnim pretpostavkama. Prema Skoganu, možda najupečatljivija determinanta prijavljivanja zločina od strane žrtava jest težina zločina. Od svih varijabli, težina zločina najviše utječe na varijabilnost i najsnažniji je prediktor ponašanja vezanog uz prijavljivanje. Žrtve će vjerojatnije prijaviti zločin ukoliko je došlo do većeg gubitka imovine ili do teže povrede, a manje vjerojatno će prijaviti ukoliko vjeruju da prijestup nije dovoljno težak (Skogan, 1984.)

Druga varijabla koja može utjecati na prijavu zločina od strane žrtve jest osjećaj da ona ili on ima dužnost prijaviti zločin kako bi spriječio/spriječila buduće zločine. Prema Skoganovom pregledu istraživanju žrtava, manje je vjerojatno da će žrtva prijaviti zločina ako ne vjeruje da kazneno-pravni sustav može nešto učiniti u vezi tog zločina. Također, manje je vjerojatno da će žrtva prijaviti zločin ukoliko se boji da bi je njezino prethodno ponašanje ili ponašanje u vrijeme zločina moglo dovesti u nevolju ili da bi se mogla posramiti. Zanimljivo je to što Skoganov pregled ne pronalazi značajne razlike u prijavljivanju zločina iz mržnje

vezane uz rasu žrtava (uključujući i međurasne zločin), socioekonomski status ili spol. Skogan (1984) također ističe da je dob žrtve prediktor za prijavljivanje zločina iz mržnje, budući da su starije osobe sklonije prijavljivati zločine. Nadalje, strah od policije ili mišljenje da policija ne može pomoći nisu značajne varijable kod prijavljivanja zločina iz mržnje (Skogan, 1984). Greenberg i Ruback (1985) nude model donošenja odluka od strane žrtava zločina utemeljen na prethodnim empirijskim istraživanjima. Ovaj predloženi model sugerira da se odluka o izvještavanju odvija u tri faze: identifikacija događaja kao zločina, procjena težine zločina i odluka o tome koju akciju poduzeti. Oni također tvrde da žrtve donose sud o težini zločina na temelju toga "koliko su se osjećali nepravедno zlostavljanima od strane počinitelja" i na temelju toga "koliko se osjećaju ranjivo i uplašeno od ponovne viktimizacije" (Greenberg i Ruback, 1985., str. 605). S obzirom na činjenicu da počinitelji zločina iz mržnje izabiru svoje žrtve na temelju njihovih demografskih obilježja, žrtve zločina iz mržnje vjerojatno će se osjećati nepravедno zlostavljanima. No, postoji vrlo mali broj istraživanja prijavljivanja zločina iz mržnje od strane žrtava. Neka od tih istraživanja fokusiraju se na učinak seksualne orijentacije žrtve na prijavljivanje zločina. Berrill i Herek (1992., u Garofalo, 1997.) zapazili su da će žrtve mržnje prema određenoj seksualnoj orijentaciji manje vjerojatno izvjestiti policiju o zločinu jednostavno zato što se boje izlaganja svoje seksualne orijentacije. Nadalje, Herek i dr. (1999.) opisuju kvantitativnu analizu upitnika o viktimizaciji danih lezbijkama, homoseksualcima i biseksualcima. Otkrili su da će lezbijke i homoseksualci biti manje skloni prijavljivanju zločina iz mržnje nego zločina koji nisu povezani s mržnjom, i da će vjerojatnije patiti od depresije, stresa, anksioznosti i bijesa.

Izvještaj Komisije za zaštitu građanskih prava kalifornijskog državnog tužitelja o zločinima iz mržnje (2000) identificira moguće varijable koje utječu na prijavljivanje zločina iz mržnje koje su rezultat 22 foruma diljem Kalifornije. U izvještaju se ističu sljedeće varijable koje utječu na izvještavanje o zločinu iz mržnje: nepoznavanje zakona o zločinima iz mržnje, negiranje da je zločin iz mržnje počinjen protiv njega/nje, strah od odmazde, strah od reviktimizacije od strane policije, osjećaji stida zbog incidenta, kulturalno ili osobne vjerovanje da ne treba vršiti prijave, strah od

“odbacivanja”, jezične barijere, strah od identifikacije kao ilegalnog useljenika, strah da će skrbnici uskratiti njegu (kod žrtava s invaliditetom), i nemogućnost nekih žrtava s invaliditetom da objasne što se dogodilo. McDevitt i dr. (2000) analiziraju nacionalno istraživanje o izvršavanju zakona i intervju s pripadnicima grupa za potporu žrtava i stručnjacima za zločine iz mržnje kako bi procijenili prijave zločina iz mržnje od strane policije i žrtava. Autori identificiraju sedam čimbenika povezanih s vjerojatnošću prijavljivanja od strane žrtve tražeći od policajaca da procijene važnost sedam čimbenika. Policajci izvještavaju da vjeruju kako strah od kontakta s policijom, stid i strah da policija neće ozbiljno shvatiti stvari najviše utječu na odustajanje žrtava od prijave zločina iz mržnje. McDevitt i dr. (2000) sugeriraju da to indicira kako bi odnos policija – žrtva mogao biti najvažnija varijabla u obeshrabrivanju prijavljivanja zločina iz mržnje. Ovaj zaključak podupiru naknadni intervjui koje su McDevitt i dr. vodili sa skupinama za potporu. Policajci smatraju da su strah od odmazde zajednice i nesvjesnost o predrasudama čimbenici koji će najmanje vjerojatno obeshrabriti prijavljivanje. U vezi s prijavljivanjem zločina iz mržnje u Chicagu, članak koji su 1994. u Clearinghouse Review objavili Shuman-Moore i Watts govori o potpori žrtvama zločina iz mržnje, osobito u Chicagu. Varijable koje su identificirali kao važne za prijavu zločina iz mržnje odražavaju mnoge varijable koje se javljaju i u mojem istraživanju. Specifično, autori ističu da žrtve ne izbjegavaju prijavu zbog nepoznavanja zakona, nepovjerenja ili straha od policije, kulturalnih ili jezičnih barijera ili straha od razotkrivanja seksualne orijentacije. Nadalje, ističu kako je 1993. organizacija Horizons (organizacija za potporu lezbijkama, homoseksualcima, biseksualcima i transseksualcima) identificirala 204 prijave zločina iz mržnje protiv homoseksualaca i lezbijki, ali kako je Odjel policije Chicaga identificirao samo 37 takvih zločina. O ovom nesrazmjeru govori i Sloan i dr. (1998), koji tvrde da postoji diskrepancija između službene statistike i podataka koje su prikupile skupine za potporu žrtvama, osobito vezanih uz žrtve zločina iz mržnje vezanih uz seksualnu orijentaciju.

Da zaključimo, čini se da veći broj varijabli utječe na odluku žrtve o tome hoće li prijaviti zločin: težina zločina, obaveza prijave zločina, krivnja žrtve i strah od reviktimizacije (Skogan, 1984.; Greenberg i Ruback, 1985.) Iako nije bilo mnogo istraživanja prijave zločina iz mržnje od

strane žrtava, postojeća istraživanja ukazuju na to da te varijable utječu i na žrtve takvih zločina. Nadalje, seksualna orijentacija žrtve, znanje o zakonima vezanim uz zločine iz mržnje, strah od reviktimizacije i policijskog ponašanja, te kulturalne i jezične barijere spadaju u dodatne varijable koje mogu utjecati na prijavu zločina iz mržnje od strane žrtava (Berrill i Herek, 1992.; Komisija za zaštitu građanskih prava kalifornijskog državnog tužitelja vezana uz zločine iz mržnje, 2000.; McDevitt i dr., 2000).

Žrtve igraju važnu ulogu ne samo u prijavljivanju, već i u kasnijim fazama procesa. Na primjer, podrška žrtve od ključne je važnosti u istražnom procesu, ali često ju je teško zadržati, budući da se žrtve mogu bojati ili ne shvatiti način funkcioniranja kazneno-pravnog sustava (Levin i McDevitt, 1993.). I dok je odluka žrtve da prijavi zločin ključna za to da slučaj uopće dođe do kazneno-pravnog sustava, policijska interakcija sa žrtvama i policijska diskrecija također igraju ključnu ulogu. Ovo istraživanje nastoji proširiti postojeće spoznaje o prijavi zločina iz mržnje od strane žrtava putem kvalitativnih intervju s većim brojem ispitanika. Ovo istraživanje ne samo da potvrđuje prethodne pretpostavke o prijavljivanju zločina iz mržnje od strane žrtava, već otkriva i neke nove čimbenike važne za prijavljivanje, i daje kvalitativne detalje kojima objašnjava zašto su svi ti faktori važni za prijavljivanje zločina od strane žrtava.

METODOLOGIJA

Ovi podaci dolaze iz istraživanja kojeg sam provela na žrtvama zločina iz mržnje, policajcima i tužiteljima koji su radili na njima tijekom godine 20002. Koristila sam se teorijom isključivanja (Glaser & Strauss, 1967.) pri vođenju analize kvalitativnih intervju s pripadnicima grupa za potporu žrtvama, policajcima koji su prvi reagirali (FRO – first responding officers), organizacijama za zaštitu građanskih prava (CRU – Civil Rights Unit), područnim detektivima, pomoćnicima državnih tužitelja za pregled zločina, i javnim tužiteljima. Svakom ispitaniku postavila sam niz otvorenih pitanja o tome koje čimbenike smatraju najvažnijim u reakciji žrtava, policije i tužitelja na zločin iz mržnje. Nisam izravno intervjuirala žrtve zločina iz mržnje zbog pitanja povjerljivosti podataka.

Pripadnici grupa za potporu žrtvama, policajci i tužitelji oslanjali su se na svoja iskustva iz tog

područja kako bi objasnili ponašanje žrtava vezano uz prijavu zločina iz mržnje.

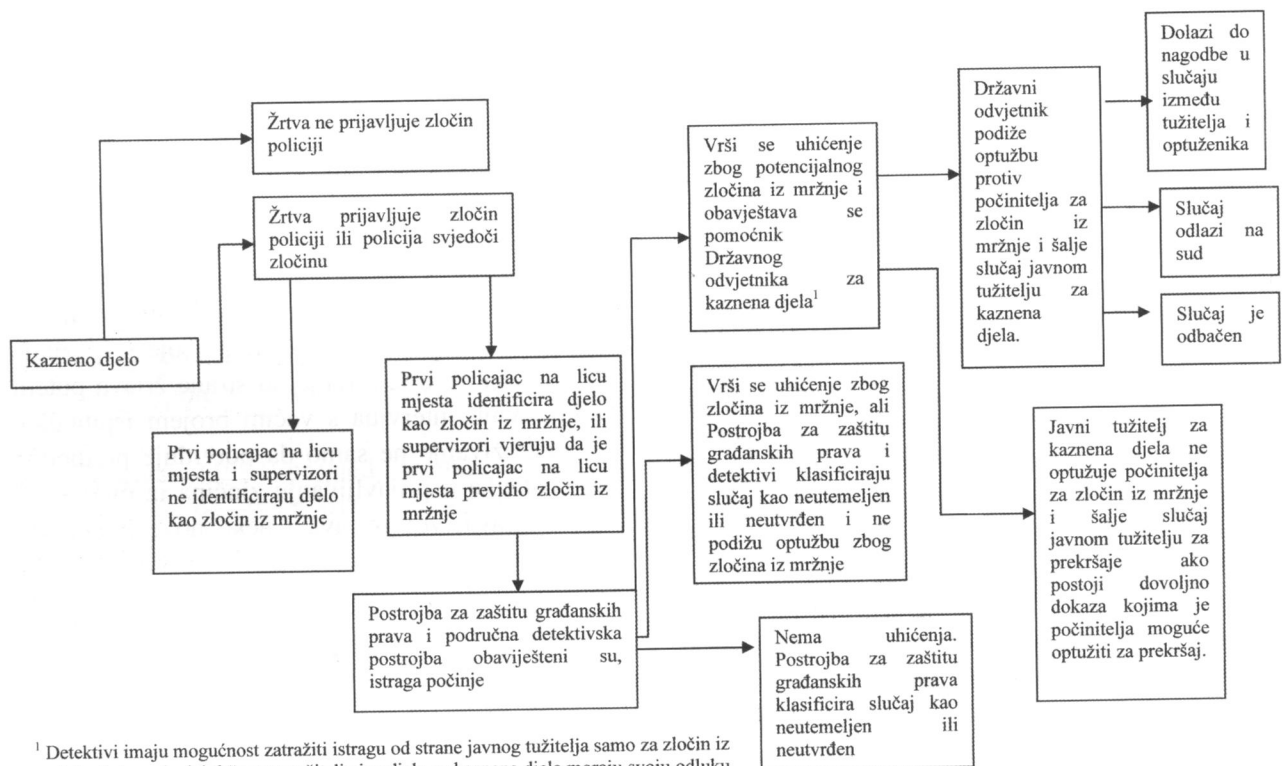
Izabrala sam Chicago prvenstveno zbog specijaliziranih oblika reakcije na zločine iz mržnje i zbog spremnosti policije, tužitelja i pripadnika grupa za potporu žrtvama da sudjeluju u ovom istraživanju. Specijalizirani oblik reakcije Chicaga na zločine iz mržnje važan je za razumijevanje prijava zločina od strane žrtava iz dva razloga. Prvo,

važno je razumjeti specijalizirani kontekst u kojem ove žrtve prijavljuju zločine iz mržnje. Drugo, stručnost nekih kazneno-pravnih službenika (npr. istražitelja iz organizacija za zaštitu građanskih prava ili javnih tužitelja) daje im uvid u prijave zločina od strane žrtava.

Slika 1 pruža dijagram koji opisuje kako se slučajevi zločina iz mržnje kreću kroz kazneno-pravni sustav Chicaga.

Slika 1

Dijagram procesuiranja slučaja zločina iz mržnje od događaja do suđenja.

¹ Detektivi imaju mogućnost zatražiti istragu od strane javnog tužitelja samo za zločin iz mržnje. Svi zamjenici državnog tužitelja iz odjela za kaznena djela moraju svoju odluku prokomentirati sa supervizorom prije no što nastave.

Koristeći se polustrukturiranim upitnicima, vodila sam 75 intervjua u različitim razdobljima od prosinca 2000. do listopada 2001. Bilo je tu 29 policajaca koji su prvi reagirali u slučaju³, 9 istražitelja organizacija za civilna prava⁴, 11 područnih detektiva⁵, 7 pomoćnika državnog tužitelja za pregled zločina⁶, 8 javnih tužitelja⁷ i 11 pripadnika grupa za potporu žrtvama⁸.

Intervjui su uglavnom vođeni na radnim mjestima ispitanika i trajali su od 15 minuta do 2 sata. U svim intervjuima koristila sam se polustrukturiranim upitnicima. Ovakvi upitnici sadrže pitanja otvorenog kraja, dodatne redove za ispitivanje i dodatna pitanja. Ovaj pristup u skladu je s teorijom

isključivanja jer omogućava da početne hipoteze vode ispitivanje, ali ostavlja mjesta za promjene i dodatke. Za vrijeme intervjua i nakon njih zapisivala sam mnogo bilješki, kako bi intervjui bili dobro dokumentirani⁹. Intervjuirala sam pripadnike grupa za potporu žrtvama u vezi čimbenika koji utječu na prijavu zločina iz mržnje od strane žrtava, kao i u vezi čimbenika za koje vjeruju da utječu na odlučivanje policajaca i tužitelja kod slučajeva zločina iz mržnje. U intervjuima s policajcima i tužiteljima, svakom ispitaniku postavljala sam pitanja o čimbenicima koji utječu na njihovo odlučivanje, kao i na općenito odlučivanje žrtava, policajaca i tužitelja u vezi zločina iz mržnje.

Nakon toga, prenijela sam intervjue na svoje računalo kako bih ih dalje obradila programima za kvalitativnu obradu (QSR NS – NUD*IST). Upotrijebila sam taj program kako bih organizirala podatke dobivene intervjuom, ili kako bih verificirala specifične obrasce unutar podataka (npr. tražeći obrasce zajedničke stavovima iskusnih detektiva prema zločinima iz mržnje). Tijekom procesa kodiranja, preimenovala sam kodove ili ih spajala s drugima. Kodovi su odražavali i vrlo široka i vrlo specifična područja kako bi se moglo vizualizirati povezivanje tema. Nadalje, koristila sam se generalnim kodovima kao generičkim uređajima za pohranu ideja iz intervjua za koje se činilo da ne spadaju u bilo koju prethodno postojeću temu. Ako bi se kasnije pojavila neka nova tema, mogla se pretvoriti u novi specifični kod. Kasnije, specifični kodovi korišteni su kao potkategorije unutar širokih kodova. Bilježila sam zapažanja i ideje koji su se pojavljivali tijekom kodiranja podataka. Neki ispitanici bili su ključni izvori za ovakve informacije i kontaktirala sam ih nekoliko puta. Dok sam se sve više upoznavala s procesuiranjem zločina iz mržnje u Chicagu, postalo je očito da su neka ključna pitanja izostavljena u prvim intervjuima jer se neki problemi još nisu pojavili. Kasnije sam zvala neke od prvih ispitanika kako bih im postavila pitanja do kojih sam došla tijekom kasnijih intervjua. Kako bih proširila podatke o kontekstu, pregledala sam sve prijave zločina iz mržnje za godinu 2000. Bilo je 166 zločina iz mržnje u kojima su sudjelovali odrasli počinitelji ili počinitelji nepoznate dobi. Prijave ovih slučajeva pružile su daljnje detalje o slučajevima kada žrtve jesu prijavile zločin, i proširile su kontekst za razumijevanje njihove situacije. Nisam uključila slučajeve s maloljetnim počiniteljima, budući da se zločini iz mržnje s maloljetnim počiniteljima procesuiraju na drugi način kad se utvrdi dob počinitelja.

ČIMBENICI KOJI UTJEČU NA PRIJAVLJIVANJE ZLOČINA IZ MRŽNJE OD STRANE ŽRTAVA

Kroz intervjue s pripadnicima grupa za potporu žrtvama, istražiteljima organizacija za zaštitu građanskih prava, policajcima koji su prvi obaviješteni o zločinu, detektivima, pomoćnicima državnog tužitelja i javnim tužiteljima, pojavio se veći broj varijabli koje utječu na ponašanje žrtava zločina iz mržnje i njihovo prijavljivanje tih zločina. Te varijable uključuju reakciju na žrtve

zločina iz mržnje, žrtvino poznavanje zakona o zločinu iz mržnje, osobne barijere kod žrtava zločina iz mržnje, nepovjerenje u kazneno-pravni sustav i strah od reviktimizacije. Neke varijable jedinstvene su za prijavljivanje zločina iz mržnje, zbog naravi ciljanih karakteristika ili mišljenja i spoznaja o zločinu iz mržnje. Druge varijable mogle bi se smatrati općenitima za bilo koji zločin, uključujući i zločin iz mržnje. To naročito vrijedi stoga što se zločini iz mržnje prijavljuju obično na temelju posljedičnog zločina, a ne kao zločini iz mržnje.

STRAH OD REVIKTIMIZACIJE

Strah od reviktimizacije ili odmazde zbog prijave zločina može utjecati na odluke žrtve bilo kojeg zločina. U nekim situacijama, može nagnati žrtvu zločina iz mržnje da odustane od prijave.

U drugim slučajevima, strah može motivirati žrtvu da potraži pomoć. Međutim, ovo ponašanje nije ograničeno samo na žrtve zločina iz mržnje, kao što se pokazalo u istraživanju Skogana (1984.) i Greenberga i Rubacka (1985.) Skoganov pregled literature o prijavi zločina od strane žrtava otkriva da žrtve mogu prijaviti zločin ako smatraju da im je dužnost spriječiti buduće zločine, dok su Greenberg i Ruback otkrili da strah od reviktimizacije može utjecati na odluku žrtve. Mnogi ispitanici rekli su kako neke žrtve nisu prijavile zločin zbog straha od odmazde (4 od 11 pripadnika grupa za potporu žrtvama, 2 od 8 javnih tužitelja, 3 od 9 istražitelja organizacija za zaštitu građanskih prava, 1 od 11 detektiva i 10 od 29 policajaca). Jedan istražitelj postrojbe za zaštitu građanskih prava istaknuo je da se žrtve mogu bojati odmazde od strane počinitelja, osobito ako počinitelj živi u njihovom susjedstvu.

U tom kontekstu, i s obzirom na činjenicu da su mnogi ispitanici vjerovali kako je promjena susjedstva ili selidba u "pogrešno susjedstvo" uzrokovala zločin iz mržnje, strah od odmazde može biti prisutan kod mnogih žrtava.

Rasne i etničke granice u Chicagu vrlo su vidljive. Kad sam upitala što u Chicagu uzrokuje najveći broj zločina iz mržnje, većina ispitanika govorila je o segregaciji u Chicagu i o jasnim granicama između četvrti s različitim narodnostima i rasama. Etničke i rasne skupine nemaju mnogo prilika za miješanje. "Nismo dobro pomiješani", zapazio je jedan javni tužitelj. Jedan istražitelj iz

postrojbe za zaštitu građanskih prava istaknuo je da, zbog tako lako prepoznatljivih četvrti, prijestupnici točno znaju gdje mogu pronaći Židova ili pripadnika zajednice lezbijki, homoseksualaca, biseksualaca i transseksualaca. Jedan policajac pričao je o svojem slučaju u kojem je mladi crnac slučajno sišao na autobusnoj stanici nekoliko blokova dalje od svojeg doma. Jedan Meksikanac i jedan bijelac počeli su ga nazivati "crnčugom", progoniti ga i gađati ga kamenjem. Rekao je da dječakova majka nije željela učiniti ništa u vezi toga; samo je željela da je ostave na miru.

No, strah od reviktimizacije može neke žrtve i potaknuti da prijave zločin. Dva ispitanika vjerovala su da neke žrtve putem prijave zločina sprečavaju da se zločin ponovi njima ili drugim osobama. Na primjer, jedan zaposlenik Komisije za međuljudske odnose (organizacije koja pruža razne oblike pomoći, između ostalog i pomoć žrtvama zločina iz mržnje) vjeruje da neke žrtve prijavljuju zločin jer misle "ovo se više ne smije nikome dogoditi", "osvetit ću mu se zakonitim putem", "želim da ovaj prijestupnik ide u zatvor", ili "bojim se da će se to ponoviti i da će biti još gore». Nadalje, dvojica ispitanika vjerovala su da neke žrtve na prijavljivanje zločina potakne srdžba. Jedan istraživač iz postrojbe za zaštitu građanskih prava kaže da se žrtve osjećaju ljutito i uznemireno. Pitaju se zašto bi netko bio tako okrutan, i ne mogu se sjetiti niti jednog drugog razloga osim predrasuda. Kaže da smatraju kako moraju prijaviti slučaj, jer ne žele da se to dogodi nekome drugome. "Rasa može biti dvosjekli mač", rekla je jedna javna tužiteljica za prekršaje. Ona kaže da su neke žrtve tako bijesne da prijave zločin. S druge strane, kaže da se mogu i uplašiti i ne prijaviti.

VJERA U KAZNENO-PRAVNO SUSTAV

Povjerenje žrtve u kazneno-pravni sustav može utjecati na odluku o prijavljivanju bilo kojeg zločina. Mnogi ispitanici naveli su opće nepovjerenje u policijski i kazneno-pravni sustav kao razlog iz kojeg žrtve ne prijavljuju zločine iz mržnje, dok su dva ispitanika rekla da bi žrtve vjerojatnije prijavile zločine da vjeruju sustavu. To može biti i razlog zbog kojeg se zločin općenito ne prijavljuje, iako Skogan (1984) u svojem pregledu istraživanja o prijavljivanju zločina sugerira da to igra ulogu samo u manje teškim zločinima. Međutim, novija istraživanja prijavljivanja zločina iz mržnje ukazuju na to da žrtvin odnos prema poli-

ciji može igrati ulogu u odluci žrtve o tome hoće li izvjestiti policiju o zločinu (McDevitt i dr., 2000., Komisija za zaštitu građanskih prava kalifornijskog državnog tužitelja vezana uz zločine iz mržnje, 2000.) Kod nekih žrtava, nepovjerenje može proizaći iz kulturalnih problema, prema zaposleniku Komisije za međuljudske odnose koji kaže kako su novi useljenici možda napustili države s represivnim režimima. U drugim slučajevima, nepovjerenje nastaje u SAD-u. I dok to nepovjerenje može utjecati na prijavu bilo kojeg zločina, moglo bi se reći da igra značajnu ulogu u prijavljivanju zločina iz mržnje, jer često proizlazi iz rasnih i etničkih tenzija koje se nalaze u srce zločina iz mržnje. Jedan istražitelj postrojbe za zaštitu građanskih prava objasnio je da crna žrtve možda neće vjerovati bijelim policajcima, i obratno. Rekao mi je da je žrtva jednom tražila drugog istražitelja jer je njezin bio crnac.

Nadalje, primijetila sam na jednom izvještaju o zločinu da su žrtve tražile druge policajce jer su smatrali da bi ovi postupali prema njima poštenije. Izvještaj nije istaknuo razlog zbog kojeg su željeli druge policajce, ali pitala sam se je li rasa igrala kakvu ulogu, osobito zbog toga što se žrtvama prijetilo paljevinom zato što su bile crne boje kože.

Pripadnik grupe za potporu žrtvama rekao je da veza koju policija ima sa zajednicom može potaknuti ili spriječiti prijavljivanje zločina. Kaže da bi žrtve izvjestile o zločinu ako bi smatrale da policija dobro radi u zajednici, da je strategija alternativnog policijskog djelovanja u Chicagu u redu, i ako poznaju svojeg policajca iz kvarta. Vjerovao je da bi žrtve mogle biti obeshrabrene bivšim iskustvima s policijom ako se policija u zajednici ponašala neprijateljski, grubo i ako je zaustavljala vozače. Rekao je da je to moglo žrtvama stvoriti stav kako ih neće shvatiti ozbiljno, ali "svakodnevna interakcija stvara odnos i čini policiju pristupačnom".

"Smatraju da se ništa neće dogoditi, da će počinitelj dobiti packu i začas se vratiti na slobodu», rekao je jedan istražitelj iz postrojbe za zaštitu građanskih prava. Žrtve su mogle smatrati da im sustav neće nikako pomoći jer smatraju da sud ne mari. Isto tako, žrtva se može uplašiti od sustava. Jedna zaposlenica Komisije za međuljudske odnose rekla je kako vjeruje da neki policajci čak pokušavaju obeshrabriti žrtve od tužbe time što objašnjavaju kazneno-pravni proces na negativan način, i govore žrtvama da će morati "dolaziti s posla" ili da će njihova djeca "biti odsutna iz

škole». U biti, ona vjeruje da policajci ponekad žrtvama prikažu cijeli proces kao opterećenje. Istražitelj iz postrojbe za zaštitu građanskih prava rekao je da je jednom imao slučaj u kojem je žrtva prijavila zločin iz mržnje, ali nije htjela tužiti zbog toga što je smatrala sud apatičnim. Istražitelj je istaknuo kako je “potrebno mnogo vremena da se privede počinitelj, žrtva pridobije na suradnju, sumarizira zločin... potrebno je mnogo vremena za procesuiranje, a tu je i sudski proces i ljudi moraju izlaziti s posla...”

REAKCIJA PREMA ŽRTVAMA

I dok strah od reviktimizacije i razina povjerenja u kazneno-pravni sustav može utjecati na prijavljivanje zločina bilo koje vrste, otkrila sam varijable koje su specifičnije za prijavljivanje zločina iz mržnje. Način na koji kazneno-pravni sustav i zajednica reagiraju prema žrtvama zločina može biti od ključne važnosti ne samo za uspjeh kriminalnog slučaja, već i za žrtvino zadovoljstvo. Zbog jedinstvene naravi zločina iz mržnje, mnoga su pravosuđa razvila specijalizirane reakcije na zločine iz mržnje. U Chicagu postoje posebne usluge za žrtve zločina iz mržnje, kao i grupe za pomoć formirane prema demografskim skupinama. Nadalje, policija i tužitelji u Chicagu posvećuju posebnu pažnju žrtvama zločina iz mržnje u Chicagu. Pripadnici grupa za potporu žrtvama mogu odigrati važnu ulogu u poticanju žrtava na prijavljivanje zločina, kao i u zadržavanju žrtve na slučaju nakon prijave. U Chicagu postoji niz grupa za potporu žrtvama. Neke su specifično prilagođene žrtvama zločina iz mržnje, a druge se bave nizom problema zajednice. Nadalje, neke grupe za potporu koje se inače ne bave zločinima iz mržnje mogu osigurati pomoć ako se oni dogode na njihovom području. Grupe za potporu žrtvama u Chicagu su, između ostalih, Horizons /organizacija lezbijki, homoseksualaca, biseksualaca i transseksualaca), Odbor za zaštitu građanskih prava odvjetnika Chicaga (advokati pomažu žrtvama zločina iz mržnje i besplatno pokreću tužbe za zločine iz mržnje), Komisija za zaštitu građanskih prava (tu postoje posebni odvjetnici koji se bave zločinima iz mržnje, kao i javni odvjetnici za veći broj posebnih skupina), Liga protiv diskriminacije (bavi se problemima židovske zajednice), čikaški ogranak Nacionalne udruge za ravnopravnost pripadnika različitih rasa (NAACP) (bavi se problemima crnačke zajednice). Pored toga, Ured javnog tužite-

lja okruga Cook ima advokata koji se bavi specifično zločinima iz mržnje. Te organizacije ne samo da vode žrtvu tijekom kazneno-pravnog procesa, već nastoje da žrtva ostane aktivno uključena u proces, a pored toga, potiče žrtve na prijavljivanje zločina iz mržnje policiji ako to već nisu učinile.

I dok mnoge postojeće službe pomažu žrtvama i nastoje ih zadržati u procesu, ponekad sustav to otežava. Iako Komisija za međuljudske odnose nastoji pomagati žrtvama, nekoliko istražitelja postrojbe za zaštitu građanskih prava i javni tužitelj priznali su da je između Komisije i policije bilo nategnutih odnosa. Jedan dugogodišnji istražitelj objasnio je problem između postrojbe za zaštitu građanskih prava i Komisije za međuljudske odnose: Veza je srdačna, ali oni imaju običaj zaboravljati da su civili, a ne istražitelji – da samo pomažu. Ponekad će reći žrtvi da bi policajac trebao raditi određene stvari, a mi moramo reagirati i reći žrtvi da Komisija to ne bi smjela činiti.

Jedna druga istražiteljica opisala je kontakt s Komisijom kao ograničen i napet. Rekla je da mogu biti “najbolji prijatelj, ali i neprijatelj” i da “morate biti oprezni s ljudima koji imaju svoj vlastiti cilj”. Rekla je da obično čeka i traži od Komisije informacije koje je sakupila tek nakon svoje istrage. Još jedan istražitelj smatrao je da je Komisija previše politički nastrojena, da im nedostaju istraživačke vještine i da se zločine žele pretvoriti u zločine iz mržnje kako bi dobili “više referenci i više publiciteta”. Rekao je da su oni “političari bez mnogo obuke.”

I jedna javna tužiteljica primijetila je “antagonistički” odnos između Komisije za međuljudske odnose i Postrojbe za zaštitu ljudskih prava. Rekla je da se Komisija popravila, ali da se može ponašati tako da ometa, i primjećuje da “ima ulogu ublažavanja situacije, ali često je pogorša”. Kaže da će oni dobiti informacije o incidentu, i da će policija i tužitelj odraditi intervju, ali da će Komisija izvršiti vlastite intervju, i zahtijevati da se objasni zašto taj incident nije obilježen kao zločin iz mržnje. Jedan zaposlenik Komisije čak je priznao da ima osjećaj kako su neki ljudi iz Komisije vrlo strastveni i imaju “pogrešnu percepciju o tome koliko policija može učiniti.”

Napeti odnosi između Komisije za međuljudske odnose i Postrojbe za zaštitu građanskih prava sigurno mogu utjecati na sudjelovanje žrtve u kazneno-pravnom procesu. Ako Komisija govori žrtvama da policija donosi

pogrešne odluke i pogrešno djeluje, povjerenje između žrtve i policije može biti potkopano, a rezultat žrtva koja ne želi surađivati ili buduće neprijavlivanje zločina.

Chicago pruža veći broj usluga prilagođenih žrtvama zločina iz mržnje, pored reakcije policije i tužitelja na zločine iz mržnje. I dok vjerujem da ove usluge obično pomažu žrtvama, napori Komisije mogu povremeno biti kontraproduktivni. Međutim, iz mojih interakcija sa zaposlenicima Komisije, kao i s drugim ispitanicima, zaključila sam da bi problem mogao biti u nekim zaposlenicima, a ne u vrsti usluge koju Komisija pruža. Već i samo jedan pojedinac može značajno pridonijeti udaljavanju Postrojbe za zaštitu građanskih prava i Komisije za međuljudske odnose.

POZNAVANJE ZAKONA O ZLOČINIMA IZ MRŽNJE

Žrtve mogu biti zbunjene i u vezi samog zakona o zločinima iz mržnje, a i to može utjecati na njihovo prijavljivanje zločina. Kada zločini iz mržnje prvi puta dođu do policije, često ih prijavljuju kao sekundarni zločin, a ne zločin iz mržnje. Možda žrtva to ne želi nazvati zločinom iz mržnje, ili ne zna što je zločin iz mržnje. Neke žrtve možda i ne znaju da postoji takav zakon. Četiri od 29 policajaca objasnio je kako oni ne znaju je li zločin ujedno i zločin iz mržnje kada dođu na lice mjesta. Na primjer, žrtva može pozvati policiju jer joj je garaža uništena ili ju je netko udario. Tek nakon razgovora sa žrtvama i provođenja preliminarne istrage postaje jasno da se možda radi o zločinu iz mržnje. "Kontrolori ne kažu 'zločin iz mržnje u toku'", objasnio mi je jedan policajac. Istražitelj Postrojbe za zaštitu građanskih prava također je rekao da žrtve "možda ne znaju da je to zločin iz mržnje, misle da je to samo običan zločin... one razmišljaju samo o originalnom prijestupu." Devetnaest ispitanika (pet policajaca, pet pripadnika skupina za potporu žrtvama, tri pripadnika Postrojbe za zaštitu građanskih prava, dva detektiva, jedan pomoćnik državnog odvjetnika i tri javna tužitelja) reklo je da žrtvino poznavanje (ili nepoznavanje) zakona o zločinu iz mržnje utječe na odluku o prijavi zločina. Žrtva možda uopće neće prijaviti incident jer nije svjesna da zakon predviđa više kazne ako je kazneno djelo motivirano mržnjom. One žrtve koje prijave incident možda neće obilježiti ono što im se dogodilo kao zločin iz mržnje, ili možda neće spomenuti govor kojim se služio

počinitelj, a koji bi pojasnio da se radi o zločinu iz mržnje. Na primjer, zaposlenik Komisije za međuljudske odnose objasnio mi je da neke žrtve mogu reći policiji: "Mislim da me udario zato što sam Kinež", ali ne znaju da je to samo po sebi novo kazneno djelo (zločin iz mržnje). Advokat za žrtve iz Ureda državnog odvjetnika kaže da ponekad žrtve, a osobito novi useljenici, i ne znaju da su zaštićeni. Javni tužitelj sugerirao mi je da neke žrtve ne prijavljuju zločine jer su uvrede čuli i prije, i ne shvaćaju da one mogu biti važne u kontekstu zločina. Ukratko, činjenica da su ih vrijeđali na osnovu rasne pripadnosti tijekom izvršenja zločina nije im se činila bitnom.

S obzirom na činjenicu da zločini iz mržnje u početku mogu biti prijavljeni samo kao originalni zločin, često je na policajcu koji prvi dođe na lice mjesta da izvuče informacije iz žrtve kako bi otkrio je li zločin motiviran nekom predrasudom. Istraživanje Martin (1996) također potvrđuje ovo otkriće, kada ona ističe da uspjeh postrojbe za suzbijanje zločina iz mržnje zavisi o spremnosti žrtve da prijavi zločin, kao i o sposobnosti i spremnosti policajca da to prihvati. Ponašanje policajca prema žrtvi može igrati ulogu u tome hoće li žrtva iznijeti detalje vezane uz kazneno djelo koji bi mogli sugerirati policajcu da se radi o zločinu iz mržnje. Jedan javni tužitelj koji je već deset godina pomoćnik državnog odvjetnika rekao je: "Žrtve će vjerojatnije prijaviti zločin ako je policija u zajednici receptivna". Drugi javni tužitelj priznao je činjenicu da će stav prvog policajca na mjestu zločina utjecati na žrtvino ponašanje. Nadalje, zaposlenik Komisije za međuljudske odnose koji je u toj komisiji već jedanaest godina rekao je da se žrtve mogu stidjeti i ne žele ponoviti kako su ih nazivali. Žrtve zločina iz mržnje možda zahtijevaju senzitivniji pristup kako bi razotkrile sve činjenice o zločinu koje su potrebne da se ovaj nazove zločinom iz mržnje. I dok neke žrtve možda neće prijaviti zločin iz mržnje jer ne znaju za zakon ili ga ne razumiju, druge žrtve mogu misliti da razumiju zakon i prijaviti incidente koji zapravo nisu zločin iz mržnje. Uzrok tome može biti vjerovanje žrtve da se zakon odnosi na svako vrijeđanje, bez obzira na postojanje originalnog zločina. Jedan pripadnik Postrojbe za zaštitu građanskih prava rekao je kako želi da to nazovu "zločinom iz predrasude" umjesto "zločinom iz mržnje" zbog ovih nesporazuma. Dao je primjer slučaja nasilja u obitelji, kad je sin ili suprug rekao "mrzim te" tijekom svađe sa žrtvom, a ova je to proglasila zločinom iz mržnje.

Rekao je: "Postoji određeni dio populacije koji doslovno shvaća termin 'zločin iz mržnje'". Tri ispitanika smatrala su da neke žrtve smatraju svako vrijeđanje zločinom iz mržnje, ili da uvrede izrečene tijekom prometnog zastoja čine incident zločinom iz mržnje. To može utjecati i na ponašanje prvog policajca na licu mjesta. Zanimljivo, ako žrtva nazove neki događaj zločinom iz mržnje, i neki će policajci brzo prihvatiti taj naziv, bez obzira na to je li točan ili ne. Inzistiranje žrtve na tome da je neki incident zločin iz mržnje ili da su tijekom incidenta korištene uvrede može navesti neke policajce da nazovu događaj zločinom iz mržnje kako bi pokrili tu mogućnost i prepustili odgovornost verifikacije Postrojbi za zaštitu građanskih prava i detektivima.

Četiri policajca vjerovala su da medijske priče i edukacija o zločinima iz mržnje može nagnati neke žrtve da prijave jesu li i kada postale žrtve zločina iz mržnje. Na primjer, jedan policajac rekao je da javna svijest o zločinima iz mržnje potiče prijavljivanje takvih zločina. "Znaju da postoji nešto kao što je zločin iz mržnje", objasnio je. Pored toga, jedan istražitelj vjerovao je da se prijavljivanje zločina unutar zajednice lezbijki, homoseksualaca, biseksualaca i transseksualaca povećalo uslijed edukacije.

OSOBNE BARIJERE PREMA PRIJAVLJIVANJU ZLOČINA IZ MRŽNJE

Kod nekih žrtava zločina iz mržnje, odluka da ne prijave te zločine izravno je povezana s njihovim statusom pripadnika manjinske skupine. I novija istraživanja potvrdila su taj trend (Berrill i Herek, 1992.; Komisija za zaštitu građanskih prava kalifornijskog državnog tužitelja vezana uz zločine iz mržnje, 2000.; McDevitt i dr., 2000). Seksualna orijentacija, jezične i kulturalne barijere mogu biti snažna smetnja kod prijavljivanja zločina iz mržnje, kao i kod zločina općenito.

Žrtve zločina iz mržnje mogu naići na jezične i kulturalne prepreke. I razlog iz kojeg je žrtva izabrana (npr. etnička pripadnost) može stvoriti prepreku za prijavu incidenta.

Nekoliko ispitanika reklo je kako neki pripadnici azijskih zajednica nerado prijavljuju zločine iz mržnje. Zaposlenica Komisije za međuljudske odnose i istražitelj iz Postrojbe za zaštitu građanskih prava rekli su da ponos i privatnost igraju važnu ulogu u prijavljivanju zločina kod pripa-

dnika azijske zajednice. Zaposlenica Komisije objasnila je:

"Ljude je stid priznati da se nešto dogodilo, osobito ako je riječ o seksualnom napadu. Ne žele privući pažnju na zločin ili bilo što povezano s njime, jer tada će se to zabilježiti... prva generacija useljenika ne želi privlačiti pažnju na strašne stvari koje se dogode u njihovim obiteljima. Druga generacija će prije prijaviti zločin."

Također je dodala da neke azijske žrtve imaju samo ograničeno poznavanje engleskog, pa im pomisao na prijavljivanje možda nije ugodna, ili možda ne znaju kome se trebaju obratiti. Jedna javna tužiteljica spomenula je da postoji i "tradicionalno nepovjerenje prema policiji, osobito među Azijcima." Ona vjeruje da nepovjerenje uglavnom proizlazi iz iskustava koja su imali u domovini. Nekoliko ispitanika spomenulo je specifične kulturalne incidente koji sprečavaju žrtve da prijave zločin. Jedan primjer je pojam latino machoizma. Jedan latino zaposlenik iz Komisije za međuljudske odnose vjeruje da među muškarcima iz latino nacija postoji macho mentalitet zbog kojeg smatraju da moraju braniti sami sebe, umjesto da dolazi netko drugi i rješava stvari umjesto njih. Kaže kako latino muškarci smatraju da moraju "uzvratiti uvredu ili udarac... postoji mnogo zločina iz mržnje u latino zajednici, ali to je razlog iz kojeg se za njih ne saznaje." Još jedan primjer povezan je s hasidskim Židovima. Jedna istražiteljica iz Postrojbe za zaštitu građanskih prava rekla je kako vjeruje da običaji sprečavaju hasidske Židove od kontaktiranja s policijom. Navela je primjere u kojima nisu mogli zvati policiju niti hitnu pomoć, nisu mogli gledati u policajku, ili se nisu mogli voziti u automobilu zbog svoje religije (trebali su rabijevo dopuštenje za sve to). Budući da se zločini iz mržnje motivirani religijskim predrasudama vjerojatnije događaju protiv židovske zajednice (FBI, 2000), ove su barijere osobito važne za hasidske Židove.

Posljednja kulturalna barijera postoji specifično za žrtve zločina iz mržnje koji su useljenici. Oni možda ne razumiju kazneno-pravni sustav u Americi, niti činjenicu da imaju pravo da se prema njima ne ponašaju na takav način. Jedan odvjetnik za žrtve i svjedoke iz Ureda državnog odvjetnika rekao je: "Novi useljenici možda ne poznaju sustav. Proces može biti previše za njih. Neki ljudi možda i ne znaju da su zaštićeni. To utječe na populaciju na različite načine. Ne znaju da postoje službe koje ih štite."

Jezične barijere predstavljaju poseban problem za žrtve zločina iz mržnje. Budući da neke žrtve zločina iz mržnje mogu biti izabrane zbog rase ili etničke pripadnosti, može se pretpostaviti da postoji veća mogućnost da do izražaja dođu jezične barijere. Zaposlenik Komisije za međuljudske odnose koji radi sa skupinama useljenika rekao je:

“Nedovoljni napori ulažu se u pokušaj razvoja svijesti kako bi se premostile razlike između organa reda i zakona u zajednici (osobito policije i sudskog sustava) i same zajednice. Organi reda i zakona ne priznaju specifičnosti pojedinih naroda. Postoji pitanje jezika, kulturalna pitanja, dokumenti koje treba prevesti... je li pristup kulturalno prihvatljiv pojedinoj zajednici? Jeste li pokušali prenijeti poruku putem organizacija iz same zajednice?”

Još jedan zaposlenik Komisije za međuljudske odnose rekao je da se oni koji ne govore engleski mogu stidjeti što im mora prevoditi dijete ili netko mlađi, jer je to za njih znak slabosti. Međutim, jezična je barijera zajednička za žrtve svih oblika zločina na čikaškom području.

Pored rase i etničke pripadnosti, jedan od najvećih problema o kojima su govorili policajci, detektivi, pripadnici grupa za potporu žrtvama i tužitelji bio je učinak seksualne orijentacije na prijavljivanje zločina. Iako postoje posebne službe za pomoć tim žrtvama (poseban odvjetnik za žrtve iz LHBT zajednice u Uredu državnog odvjetnika, istražitelj iz Postrojbe za zaštitu građanskih prava koji se bavi slučajevima iz LHBT zajednice, te Horizons, organizacija za potporu pripadnicima LHBT zajednice), neki ispitanici bili su zabrinuti zbog toga što se zločini iz mržnje protiv pripadnika LHBT zajednice još uvijek nedovoljno prijavljuju. Jedna istražiteljica iz Postrojbe za zaštitu građanskih prava izrazila je mišljenje da su zločini iz mržnje zbog seksualne orijentacije možda najmanje prijavljeni zločini iz mržnje, iako smatra kako se prijavljivanje malo popravilo. Razlog za to možda je taj što se pripadnici LHBT zajednice suočavaju s jedinstvenom preprekom kod prijavljivanja: strahom od toga da se ne “otkriju” (nehotice razotkriju svoju seksualni identitet).

Druge žrtve zločina iz mržnje uglavnom ne pokušavaju sakriti (ili ne mogu sakriti) karakteristike zbog kojih su napadnute. Prema jednom pripadniku Horizonsa, organizacije za potporu osobama iz LHBT zajednice, neke LHBT žrtve zločina iz mržnje možda su otkrile svoju seksualnu orijentaciju unutar LHBT zajednice, ali još se nisu

“razotkrile” ostatku svijeta. Odvjetnik za žrtve/svjedoke iz Ureda državnog odvjetnika kaže da ako žrtve iz LHBT skupine žele prijaviti zločin iz mržnje, moraju se “razotkriti” mnoštvu ljudi i riskirati zlostavljanje i zastrašivanje.”

Žrtve koje zločinci biraju na osnovu njihove seksualne orijentacije suočene su s jedinstvenim barijerama. Ljudi ih mogu odbacivati zbog njihove seksualne orijentacije i smatrati ih moralno odbojnim. U slučaju predrasuda protiv drugih rasa i vjera, moralna odbojnost rijetko je dio problema. Jedna istražiteljica Postrojbe za zaštitu građanskih prava i jedan pripadnik skupine za potporu žrtvama istakli su kako se predrasude prema seksualnim orijentacijama smatraju prihvatljivijima od, na primjer, rasnih predrasuda. Istražiteljica mi je dala primjer jednog svojeg posjeta osnovnoj školi. Pokušavala im je objasniti stereotipe. Spomenula je stereotipe o Hispanoamerikancima i Židovima, ali kad je spomenula homoseksualce, mnoga su se djeca počela smijati. Rekla je i da je prethodnog dana razgovarala s učenicima, i da je čula kako je jedan učenik iz trećeg razreda rekao “to je tako gay” i “on je pederko”, a nastavnik je to propustio. Ona vjeruje kako je predrasuda prema seksualnoj orijentaciji jedina “prihvatljiva predrasuda”.

Postoji i mogućnost da su zločini iz mržnje prema seksualnoj orijentaciji nasilniji od drugih zločina iz mržnje. Na primjer, 20 od 29 zločina iz mržnje uzrokovanih seksualnom orijentacijom (neutvrđenih ili neutemeljenih) u Chicagu tijekom 2000. bili su nanošenje lakih ili teških tjelesnih ozljeda. “Napadi na homoseksualce često su nasilni”, rekao je jedan narednik iz Postrojbe za zaštitu građanskih prava, napominjući kako je većina počinitelja uhićena zbog fizičkih napada. Pitam se ne smatraju li žrtve tih napada da bi daljnje privlačenje pažnje na njihovu seksualnu orijentaciju moglo dovesti do daljnjih nasilnih napada.

Prijava ovakvog zločina iz mržnje očito bi uključivala “razotkrivanje”, u najmanju ruku pred policajcima, detektivima, istražiteljima, državnim odvjetnikom, sucem, i svim osobama u sudnici ukoliko slučaj završi na sudu. LHBT žrtve zločina iz mržnje koje nisu razotkrile svoju seksualnu orijentaciju mogu osjećati rizik od razotkrivanja ako prijave zločin. Možda se boje da će im ime završiti u novinama, ili da će drugi ljudi nekako otkriti njihovu tajnu.

Prema odvjetnici za žrtve iz Ureda državnog odvjetnika, neke LHBT žrtve možda se boje i nega-

tivne reakcije policije ako prijave zločin iz mržnje koji je rezultat njihove seksualne orijentacije. Objasnila je: "Ako žele prijaviti zločin, moraju se razotkriti pred mnoštvom ljudi i riskirati zlostavljanje i zastrašivanje od strane ljudi koji bi ih trebali služiti i štiti." LHBT žrtve koje prijave zločin možda su one koje se bolje osjećaju pri izlaganju svoje seksualne orijentacije pred javnošću. No, bez obzira na to koliko se žrtve dobro osjećale sa svojom seksualnom orijentacijom, uvijek postoji strah od reviktimizacije od strane policajaca koji se protivne homoseksualnosti.

ZAKLJUČAK

U mnogo pogleda, prijavljivanje zločina iz mržnje odražava prijavljivanje zločina općenito. Kako bi neki zločin bio klasificiran kao zločin iz mržnje, mora postojati i posljedični zločin. Neki ispitanici su sugerirali da su žrtve prijavljivale zločine iz mržnje prvenstveno prijavljujući zločin koji je nastao kao posljedica mržnje. Tek je kasnije policija otkrila da se radi o zločinu iz mržnje. U tom smislu, odluka o prijavi zločina iz mržnje mora biti utemeljena na odluci žrtve da prijavi posljedični zločin. Nadalje, i to hoće li žrtva dati policiji dovoljno informacija da identificiraju incident kao zločin iz mržnje može biti pod utjecajem varijabli o kojima smo raspravljali u ovom radu.

Međutim, postoje neke varijable koje mogu biti specifične za prijavljivanje zločina iz mržnje. To je prouzročeno činjenicom da su neke osobne crte zbog kojih su osobe i postale žrtve ujedno i prepreke u prijavljivanju. Na primjer, kod zločina iz mržnje prema seksualnoj orijentaciji, mnogi su ispitanici rekli kako vjeruju da će žrtve oklijevati s prijavom zločina ako se nisu "razotkrile" pred javnošću. I kulturalne i jezične barijere mogu spriječiti neke žrtve da prijave zločin iz mržnje. Nedostatak razumijevanja o zločinu iz mržnje, kao i nepovjerenje prema policiji (nastalo na osnovi istih čimbenika zbog kojih je žrtva i izabrana) mogu igrati ulogu u odluci žrtve da prijavi zločin. I napokon, dok kazneno-pravne službe i službe za potporu žrtvama zločina iz mržnje mogu potaknuti prijavljivanje zločina, povremeno ga mogu i spriječiti zbog tenzija između Postrojbe za zaštitu građanskih prava i Komisije za međuljudske odnose, kao i zbuđenosti žrtve zbog paralelne istrage.

Prethodna istraživanja Sloan i dr. (1998) potvrđuju razliku između službenih statistika i podataka koje su prikupile grupe za potporu žrtvama, osobito u vezi zločina iz mržnje prema seksualnoj orijentaciji. Iako su prethodno spomenute informacije o Chicagu koje spominju Shuman-Moore i Watts (1994) zastarjele, ukazuju na zanimljivo pitanje: jesu li žrtve policiji prijavile mnogo manji broj zločina iz mržnje, ili žrtve drukčije definiraju zločin iz mržnje? Ili, pak, policija odbacuje veliki broj prijavljenih slučajeva? Buduće istraživanje na mikro razini trebalo bi ispitati kako se mišljenje žrtava o zločinima iz mržnje razlikuje od stava policije o tim zločinima. Daljnja istraživanja trebala bi uzeti u obzir utjecaj 11. rujna na reakciju žrtava i kazneno-pravnog sustava na zločine iz mržnje. Oko 90% intervjuera iz ovog rada obavila sam prije terorističkih napada 11. rujna 2001. Stoga smatram da je ovo istraživanje precizan odraz procesa odlučivanja prije 11. rujna. Od tada, moji su razgovori s ispitanicima, osobito u naknadnim intervjuima, ponekad uključivali i komentare o učincima ovih događaja na reakciju kazneno-pravnog sustava na zločine iz mržnje. Prema naredniku iz Postrojbe za zaštitu građanskih prava, u Chicagu se dogodilo 55 zločina iz mržnje¹⁰ za koje Postrojba vjeruje da su specifično vezani za događaje od 11. rujna 2001. Ukupni broj incidenata sa zločinima iz mržnje iz 2001. bio je 21511. Pripadnik Postrojbe rekao je da bi se ukupni broj zločina iz mržnje smanjio u odnosu na 182 zločina iz godine 2000. da nije bilo 55 incidenata vezanih uz 11. rujna¹². Pitala sam ga vjeruje li da su ti događaji promijenili način na koji Postrojba za zaštitu građanskih prava reagira na zločine iz mržnje. Rekao je: "Postao je isti, ali to nas je potaknulo da pokrenemo mnogo edukacija u zajednici. Radimo više ciljanih radionica." Pored toga, jedna od istražiteljica iz Postrojbe za zaštitu građanskih prava sugerirala je da na smjer u kojem detektiv ide tijekom istrage zločina iz mržnje utječe pitanje smatra li se incident "vrućom temom" ili ne. Rekla je da je nakon 11. rujna radila na obradi mnogih napada na Arape. Buduća istraživanja ne bi trebala uzeti u obzir samo napade na Arape, već i mogućnost povećanog senzibiliteta za te zločine od strane kazneno-pravnog sustava. Događaji od 11. rujna mogli bi stvoriti povijesne predrasude u istraživanju zločina iz mržnje, ili obilježiti trajnu promjenu u naravi zločina iz mržnje u Americi i reakciji na njih.

BILJEŠKE

- 1 Razotkrivanje seksualne orijentacije osobe.
- 2 Kasnije ću uvrstiti izvore citata – ne želim da utječu na recenziju. Ovaj rad dio je većeg neobjavljenog rada kojeg ću podijeliti na više dijelova.
- 3 Za ovo istraživanje razgovarala sam s 29 policajaca koji prvi dolaze na poprište potencijalnog zločina iz mržnje i koji obično prvi donose odluku o tome hoće li se neki zločin identificirati kao zločin iz mržnje. Poslala sam pismo svim policajcima koji su došli na poprište zločina iz mržnje tijekom 2000. Budući da se ovo istraživanje fokusira samo na sustav za odrasle, policajci koji su reagirali samo na slučajeve s maloljetnicima isključeni su. Ostalo je 233 policajaca koji su se bavili slučajevima u kojima je počinitelj bio odrastao ili je njegova dob nepoznata. Mnogi policajci odbili su sudjelovati ili se uopće nisu javili do roka navedenog u pismu Patrolnog odjela. 29 policajaca (uključujući i dva narednika) je otprilike 12,4% svih policajaca koji su se bavili slučajevima u kojima nisu sudjelovali maloljetnici, a oni obuhvaćaju otprilike 17,5% tih slučajeva. Policajci su predstavljali 13 od 25 policijskih okruga u Chicagu.
- 4 Svi pripadnici Postrojbe za zaštitu građanskih prava koji su služili u postrojbi tijekom 2000. i koji su još uvijek bili u toj postrojbi u vrijeme intervjua pristali su sudjelovati u tom istraživanju. Kada postrojba djeluje s punim kapacitetom, sastoji se od 13 istražitelja i jednog narednika. Ja sam razgovarala s devet pripadnika te postrojbe – s osam istražitelja i s narednikom. U to su uključeni istražitelji iz dnevne i noćne smjene.
- 5 Područni detektivi izabrani su metodom slučajnog uzorka između vodećih detektiva u 10% slučajeva zločina iz mržnje iz 2000. godine. Zamjenik šefa detektivskog odjela poslao je pismo svim detektivima iz tog uzorka, tražeći od njih suradnju u istraživanju. Neki nisu pristali na suradnju, ili nisu uzvratili telefonske pozive. Razgovarala sam s jedanaest detektiva, koji su radili na 6,6% svih slučajeva u kojima su počinitelji bili odrasli ili nepoznate dobi. Detektivi predstavljaju četiri od pet područnih detektivskih ureda.
- 6 Kako bih dobila uzorak pomoćnika državnog odvjetnika, svim pomoćnicima državnog odvjetnika koji su se bavili slučajevima zločina iz mržnje s odraslim počiniteljima uputila sam pismo kojim sam zatražila njihovo sudjelovanje u ovom istraživanju. Broj pomoćnika koji su se bavili tim slučajevima (N=17) dobila sam iz dosjea policije i državnog odvjetnika jer nije bilo liste onih koji su se bavili zločinima iz mržnje. Tako sam dobila približan broj. U početku sam identificirala 31 slučaj zločina iz mržnje s odraslim počiniteljima koji su uhićeni zbog tih zločina, iako se kasnije pokazalo da su postojala 34 takva slučaja. Od tih 31 slučaja, locirala sam informaciju o sudjelovanju pomoćnika državnog odvjetnika u 22 slučaja, na kojima je radilo 17 pomoćnika. Neki su radili na više zločina iz mržnje. Nakon što sam poslala pismo, zvala sam te pomoćnike dok njih 8 nije pristalo na intervju (gotovo polovica s liste). Međutim, jedan od njih nije uzvratio telefonski poziv, pa sam ih intervjuirala samo 7 (41% s liste).
- 7 Intervjuirala sam sve tužitelje koji su bili u timu javnih tužitelja godine 2000. To je rezultiralo s osam intervjua: dva intervjua sa supervizorima, četiri intervjua s tužiteljima koji su radili na kaznenim djelima, i dva intervjua s tužiteljima koji su radili na prekršajima. Inače postoje po dva supervizora i dva javna tužitelja u svakom od četiri ureda (N=10). Međutim, jedna od javnih tužiteljica za prekršaje nije započela s radom do 2001. Također, jedan od ovih ureda nije imao pomoćnika zaduženog za prekršajna djela.
- 8 Intervjui s pripadnicima grupa za potporu žrtvama uključivali su pripadnike aktivističkih organizacija s čikaškog područja koji su pratili zločine iz mržnje ili pomagali žrtvama takvih zločina. Ja sam identificirala nevladine organizacije principom “grude snijega” i putem razne literature koju žrtvama zločina iz mržnje dijeli policija ili drugi pripadnici grupa za potporu. U ovom istraživanju, troje pripadnika grupa za potporu žrtvama zločina iz mržnje pristalo je na intervju: dvoje predstavljaju specifične zajednice, a jedan grupu koja pruža potporu žrtvama svih zločina iz mržnje. Osim toga, grad Chicago pruža pomoć žrtvama zločina iz mržnje. Komisija za međuljudske odnose odgovorna je i za pomoć žrtvama zločina iz mržnje, pored mnogih drugih problema međuljudskih odnosa kojima se bave. Nadalje, Komisija za međuljudske odnose pokušava

putem intervencija i edukacija izgraditi toleranciju i odnose u Chicagu. Što se tiče reakcije na zločine iz mržnje, postoje dvije postrojbe specijalista za zločine iz mržnje. Pored toga, drugi članovi Komisije za međuljudske odnose mogu pružiti pomoć u slučajevima zločina iz mržnje na temelju svojih specijalnosti. U to spada osam savjetnika iz zajednice. Uzorak Komisije za međuljudske odnose uključuje jednog člana postrojbe za zločine iz mržnje, dva koordinatora službe u zajednici, tri savjetnika iz zajednice i statističkog analitičara. Nadalje, Ured državnog odvjetnika okruga Cook pruža pomoć žrtvama/svjedocima raznih zločina, a tu postoji i pomoćnik koji se bavi slučajevima zločina iz mržnje, kao i slučajevima koji općenito uključuju žrtve lezbijke, homoseksualce, biseksualce i transseksualce (LHBT). Razgovarala sam i s tim pomoćnikom.

- 9 Odlučila sam ne snimati intervju zbog mogućnosti da ispitanici budu manje iskreni s tako osjetljivom temom ako znaju da se njihovi odgovori snimaju.
- 10 Uključujući neosnovane i neutvrđene zločine iz mržnje.
- 11 Uključuje sve klasifikacije i maloljetne i odrasle prijestupnike.
- 12 Uključuje sve klasifikacije i maloljetne i odrasle prijestupnike.

LITERATURA

- Berrill, K.T. and Herek, G.M. (1992). "Primary and Secondary Victimization in Hate Crimes: Official Response and Public Policy." In *Hate Crimes: Confronting Violence Against Lesbians and Gay Men.*, G.M. Herek and K.T. Berrill (ur.). Newbury Park, CA: Sage.
- California Attorney General's Civil Rights Commission on Hate Crimes. (2000). *Reporting Hate Crimes*. California.
- Garofalo, J. (1997). "Hate Crime Victimization in the United States." In *Victims of Crime*, 2^d Edition. R. Davis, A. Lurigio, and W. Skogan (ur.). Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Glaser, Barney G. i Anselm Strauss. (1967) *The Discovery of Grounded Theory: Strategies for Qualitative Research*. Chicago, IL: Aldine Publishing Co.
- Greenberg, M.S. i Ruback, R.B. (1985). "A Model of Crime Victim Decision Making." *Victimology: An International Journal*, 10: 600-616.
- Herek, G.M., Gillis, J.R., i Cogan, J.C. (1999). "Psychological Sequelae of Hate-Crime Victimization among Lesbian, Gay, and Bisexual Adults." *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 67: 945-951.
- Levin, J. i McDevitt, J. (1993). *Hate Crimes: The Rising Tide of Bigotry and Bloodshed*. New York, NY: Plenum Press.
- McDevitt, J., Balboni, J., Bennett, S., Weiss, J., Orchowsky, S. i Walbolt, L. (2000). *Improving the Quality and Accuracy of Bias Crime Statistics Nationally*. Washington, DC: Justice Research and Statistics Association and Northeastern University's Center for Criminal Justice Policy Research.
- Shuman-Moore, E. i Watts, D.B (1994). "Bias Violence: Advocating for Victims (Part I)." *Clearinghouse Review*: 425-431.
- Skogan, W.G. (1984). "Reporting Crimes to the Police: The Status of World Research." *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 21: 113-137.
- Sloan, L.M., King, L. i Sheppard, S. (1998). "Hate Crimes Motivated by Sexual Orientation: Police Reporting and Training." *Journal of Gay and Lesbian Social Services*, 8 25-39.